

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите — „Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа“

COM(2011) 571 final

(2012/C 181/29)

Докладчик: г-жа EGAN

На 20 септември 2011 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите — Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа“

COM(2011) 571 final.

Специализирана секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 14 март 2012 г.

На 479-ата си пленарна сесия, проведена на 28 и 29 март 2012 г. (заседание от ...), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 146 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 4 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Стратегия „Европа 2020 г.“ на Комисията и водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“ целят да направят европейските икономики по-издръжливи и устойчиви чрез повишаване на ефективността на използване на всички природни ресурси. Комитетът вече е изразил подкрепата си за водещата инициатива и сега приветства по-подробната „Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа“ на Комисията, която определя етапи за промяна и осигурява рамка за необходимите за започването на този процес политики.

1.2 ЕИСК призовава всички институции, европейските лидери, европейския бизнес и социалните партньори, както и европейското общество като цяло, да се обединят в едно широкообхватно политическо и социално движение в подкрепа на необходимата коренна промяна, както и да използват рамката, предоставена от Пътната карта, като инструмент за ръководство и наблюдение на напредъка.

1.3 ЕИСК настоятелно призовава за създаване на силен, поставен на високо равнище координиращ апарат в Комисията и в отделните държави членки, чрез който да се наблюдава и стимулира напредъкът в изпълнението на действията, предложени в Пътната карта.

1.4 На равнище държава членка ЕИСК призовава за приемането на цялостни стратегии за ефективност на ресурсите, включително и фискални реформи, премахване на създаващи порочен ефект субсидии, силна регулация на продуктите стандарти, програми за обучение и развитие на умения, както и пълноценно включване на регионалното и местното управление, бизнеса, социалните партньори, потребителите и други организации и граждани. Стратегиите трябва да включват активни мерки на политиката, с които да се осигури извършването на социално справедлив преход, включващ обучение и повишаване на квалификацията на работниците и включването им в преустройството на техните предприятия в нови предприятия, характеризиращи се с ефективност на използваните ресурси.

1.5 На европейско ниво ЕИСК подкрепя всички мерки, предложени в Пътната карта, и настоятелно призовава за отделяне на специално внимание на:

— разработването в кратки срокове на подходящи показатели, включително общия показател на равнището на ефективност на ресурсите в националните икономики, препоръчан от Пътната карта — мярка за благосъстояние на икономиката, която е „отвъд БВП“ — както и други по-специфични секторни мерки;

— разработвания в рамките на стратегия „Европа 2020 г.“ ефективен механизъм за приоритетно разглеждане на въпросите за ефективността на ресурсите в годишните национални доклади за реформа и в прегледа им с Комисията и партньорите в процеса на европейския семестър;

— преразглеждане и актуализиране на всеобхватната европейска стратегия за устойчиво развитие след срещата за Земята в Рио през юни 2012 г., с акцент върху ефективността на ресурсите, както и връзката на тази цел с други цели на устойчивото развитие;

— подробен анализ на взаимодействието между ефективността на ресурсите и екологичните цели като тези, залегнали в Седмата програма за действие в областта на околната среда;

— координационен механизъм, с който да се гарантира напредък по отношение на всяка една от 20-те инициативи, определени от Комисията като допринасящи за ефективността на ресурсите, както и други, които могат да бъдат добавени към този списък;

— включване на целите за ефективност на ресурсите в критериите за всички европейски разходни програми и в областта на обществените поръчки;

— пълно ангажиране на гражданското общество в редовното наблюдение и преглед на напредъка.

1.6 ЕИСК възнамерява да изиграе пълноценно своята роля в ангажирането на заинтересованите страни и в наблюдението на напредъка по този изключително важен въпрос и ще се радва да работи заедно с другите институции за тази цел.

2. История

2.1 През януари 2011 г. Комисията публикува документа „Европа за ефективно използване на ресурсите“, съдържащ една от седемте нови водещи инициативи, съставляващи стратегията „Европа 2020“⁽¹⁾. Целта на инициативата е да постави началото на мащабна промяна в начина на разпределение на материалните ресурси във всички сектори на европейската икономика, като се отдели икономическото благосъстояние от потреблението на ресурси.

2.2 В свое предходно становище относно водещата инициатива за ефективно използване на ресурсите, ЕИСК приветства общите цели на стратегията за ефективност на използване на ресурсите и призова за включването ѝ в една преработена и актуализирана версия на всеобхватната европейска стратегия за устойчиво развитие⁽²⁾. ЕИСК настоява Комисията да предостави повече подробности, когато въз основа на стратегията пристъпи към осъществяването на отделни инициативи в конкретни области и към изготвянето на Пътната карта.

2.3 През 2011 г. Комисията започна работа по няколко отделни инициативи, предназначени да насърчават ефективното използване на ресурсите в определени сектори⁽³⁾. Днес Пътната карта на Комисията за ефективно използване на ресурсите обединява цялата тази дейност в едно. Тя представя визията на една преобразена икономика, която трябва да бъде реализирана до 2050 г., като набелязва основните цели, които трябва да бъдат постигнати до 2020 г., и посочва областите, в които ще се наложи да се предприемат по-нататъшни действия от страна на Комисията и държавите членки за постигането на тези цели.

3. Общи бележки

3.1 ЕИСК споделя мнението на Комисията, че постигането на по-голяма ефективност в използването на ресурсите е критично важно, както за Европа, така и за целия свят. По-ефективното използване на ресурсите ще играе решаваща роля за намиране на баланс между непрекъснатия стремеж за икономически растеж и необходимостта да се осъзнае, че много от световните природни ресурси са изчерпаеми и че този планетарен капацитет поставя ограничения върху продължаващото разрастване на материалното производство и потреблението. То е от решаващо значение и с оглед на това да се ограничи увеличаването на емисиите на парникови газове и други замърсители, както и да се защитят биотичните ресурси и обществените ползи, произтичащи от екосистемите. Напредъкът по отношение на ефективното използване на ресурсите би трябвало да залегне в основата на управлението на икономиките и водещия бизнес в света.

⁽¹⁾ COM(2011) 571 final.

⁽²⁾ Становище на ЕИСК относно „Европа за ефективно използване на ресурсите — водеща инициатива на стратегията Европа 2020“, ОВ С 376, 22.12.2011 г. стр. 0097—0101.

⁽³⁾ COM(2011) 21, Приложение I.

3.2 Независимо от своя профил, предприятията винаги са имали пряк стимул да използват ефективно всякакви ресурси, за да поддържат ниски нива на разходи. Но по отношение на продукцията те винаги са имали и обратния стимул — да насърчават потребителите си да консумират колкото се може повече, за да увеличават продажбите си. Следователно не можем да очакваме, че като оставим ефективното използване на ресурсите да настъпи по пътя на процесите, прилагани от предприятията, ще бъде осъществена промяната, която ни е нужна, за да се справим с натиска, произтичащ от бързо нарастващото население в света, бързата експанзия на потребителските стремежи, особено в страните с бързо развиващи се икономики, и задълбочаващите се проблеми на изчерпване на ресурсите и замърсяването. Нуждаем се от нова форма на „устойчив“ или „зелен“ растеж, при който нарастването на икономическата дейност и на благоденствието или благосъстоянието е разделено от нарастването на потреблението на ресурси и всъщност може да бъде постигнато с по-ниски нива на потребление на ресурси.

3.3 Следователно правителствата и обществото като цяло ще трябва да играят основна роля в реализирането на мащаба и скоростта на промяната, която ще трябва да настъпи при следващото поколение. Необходими са действия от страна на правителствата, за да се:

- осигури, посредством фискални мерки, правилното определяне на цената на външните фактори;
- спре отпускането на неподходящи субсидии;
- установят минимални стандарти на ефективно използване на ресурсите за определени сектори посредством подходящо регулиране;
- оказва подкрепа на подходящи научноизследователски и развойни дейности;
- насърчава инвестирането в процеси, характеризирани се с ефективно използване на ресурсите, и да се обезкуражават ресурсно неефективните процеси;
- стимулира разбирането на темата за ефективно използване на ресурсите чрез медиите, образованието и обучението.

3.4 Промяната в нужния мащаб и скорост ще има значително въздействие върху пазара на труда. Предприятията, които не са ефективни в използването на своите ресурси или произвеждат продукти по прахоснически начин, ще бъдат подложени на натиск и вероятно ще трябва да закриват работни места. От друга страна предприятията, които използват ефективно ресурсите си и предоставят ефективни продукти и услуги, ще започнат да процъфтяват, когато икономиката се възстанови, и ще създадат нови работни места. Страните, които поемат лидерството в този преход, ще се радват на най-голям успех и конкурентоспособност в новия свят на ограничени запаси на природни ресурси и ще имат най-добри постижения в създаването на нови работни места в тази нова „зелена“ икономика.

3.5 С цел да се гарантира, че този преход ще бъде справедлив и наистина ще създаде добри нови работни места и ще способства за обновения облик на професиите, може да се наложи провеждането на активни програми за квалификация и

асистирано пренасочване на кадри⁽⁴⁾. Засага този и други аспекти на социалното измерение липсват от Пътната карта и трябва да бъдат доразвити.

3.6 Постигането на по-ефективно използване на ресурсите в необходимия мащаб е голямо и неотложно предизвикателство за всички части на Европа и за всички сектори на обществото. За тази цел е нужен силен политически и обществен ангажимент на всички равнища, както и амбициозна и широкообхватна програма на инициативи и действия от страна на ЕС и на отделните държави членки, както на национално, така и на местно равнище.

3.7 Пътната карта би следвало да предостави рамката за създаване на такъв политически импулс в цяла Европа и да предложи вдъхновяваща визия за това какво може да бъде постигнато в резултат от него. ЕИСК приветства нейния общ подход и визията, предложена за 2050 г.

3.8 Прилагането е от изключително голямо значение. Конкретните основни цели, които предлага Пътната карта за 2020 г., са полезен инструмент, позволяващ да се конкретизира дългосрочната визия в по-определени и непосредствени цели, работата по които трябва да започне незабавно. Въпреки това още много трябва да се направи, за да бъде постигната промяна в икономическата политика, промишлените стратегии и инвестиционните потоци, необходима за постигане на Пътната карта. Комисията отбелязва същественото значение на промяната в посока ефективно използване на ресурсите и Съветът по околната среда даде известна подкрепа (Заклучения на Съвета на министрите на околната среда от 19 декември 2011 г.). Успешното осъществяване на промяната обаче ще изисква пълното участие и ангажимент от страна на всички фактори в Комисията и правителствата на държавите членки. Насърчаването на ефективното използване на ресурсите трябва да стои много по-високо в дневния ред на правителствените ръководители и Европейския съвет във всичките му формати, като както цялостната визия, така и стъпките, необходими за постигането ѝ, се нуждаят от активна и непрекъсната подкрепа от всички сектори, както и решимост за постигане на различните набелязани основни цели.

3.9 Трябва също така да се работи все повече сред представители на бизнеса и различните организации на гражданското общество, както и на обществеността и потребителите, да са наясно с неотложността на въпроса за ефективното използване на ресурсите и да го подкрепят активно с всякакви възможни средства, включително посредством създаването на структури за диалог с цел подпомагане на прехода⁽⁵⁾.

3.10 Пътната карта или ще успее, или ще се провали, в зависимост от способността си да предизвика по-голяма политическа решителност и ангажимент за постигане на по-ефективно използване на ресурсите. Тя трябва да доведе до реални промени в сърцевината на икономическото управление. Необходимо е централно координиран инструментариум за последващи действия, за да се даде тласък на всички отделни инициативи,

залегнали в Пътната карта, да се преодолеят всякакви пречки пред осъществяването им и да се обоснове необходимостта от по-нататъшни действия в случаите, когато напредъкът към целите изостава.

4. Прилагане на равнище държави членки

4.1 Няколко европейски страни положиха добро начало, като пристъпиха към намаляване на прекомерната си зависимост от изкопаеми горива с ограничени запаси, разработване на повече възобновяеми източници на енергия, намаляване на отпадъците, насърчаване на по-голяма ефективност на строителството и превозните средства, и т.н. Въпреки това напредъкът е неравномерен, а в този решаващ момент в някои страни има и опасност от забавяне на темпото на инвестиране, поради преждевременното оттегляне на необходимите стимули за промяна. Комитетът препоръчва добрият опит и примери за положени досега усилия да се събират и разпространяват системно, за да може да се постигне възможно най-бързо въздействие в страните и секторите, в които все още не се забелязва желаният значителен напредък. От решаващо значение е да има последователност и постоянство на целите.

4.2 Държавите членки трябва да вградят принципа за ефективност на използваните ресурси в темелите на собствените си национални икономически стратегии и програми и да насърчават прилагането му във всички сектори на своите икономики. По мнение на ЕИСК, във всяка държава членка трябва на високо равнище да се даде политическо направление и да се изгради координационен механизъм с цел работата по напредъка да се осъществява с повече спешност, сила и настоятелност, отколкото понастоящем.

4.3 Решаващият ход в посока постигане на ефективност на използваните ресурси в крайна сметка ще зависи колкото от промяната на обществените стремежи и потребителското търсене, толкова и от промяна в начините на производство.

4.4 Държавите членки трябва да предприемат интензивен диалог с факторите, които формират общественото мнение, в това число медиите, за да намерят най-удачните пътища за утвърждаване на жизненоважната концепция за ефективно използване на ресурсите, така че с времето личните предпочитания и избор да претърпят промяна в полза на по-ресурсно ефективните стоки и услуги и в ущърб на продуктите, създадени с ненужно интензивно и разточително използване на ресурсите.

4.5 Ефективното използване на ресурсите трябва да бъде важна цел, както на местно, така и на регионално и национално равнище. Държавите членки трябва да обмислят как най-добре да насърчават тази цел с техните регионални и местни власти.

4.6 Преходът ще изисква използването на всички инструменти на политиката, с които разполагат правителствата. Фискалната политика трябва да бъде реструктурирана така, че да санкционира неефективното използване на енергията и другите ресурси и да поощрява по-ефективното им използване. Фискално неутралните реформи с цел увеличаване на данъчното облагане на съдържащите въглерод горива и на други природни ресурси, като същевременно се насърчава заетостта и подобряването на социалната сигурност, могат да изпълняват важна роля, като дават насоки за прехода към икономика,

⁽⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Насърчаване на устойчиви зелени работни места с оглед на пакета от мерки на ЕС в областта на енергетиката и изменението на климата“, ОВ С 44 от 11.2.2011 г., стр. 110–117.

⁽⁵⁾ Становище на ЕИСК „Изграждане на устойчива икономика чрез промяна на модела ни на потребление“ ОВ С 44 от 11.2.2011 г., стр. 57–61

характеризира се с ниски въглеродни емисии и с ефективно използване на ресурсите ⁽⁶⁾, както и към създаване на заетост ⁽⁷⁾. Трябва да бъдат постепенно премахнати порочните субсидии, които насърчават или санкционират неефективното използване на енергия и лошото управление на други ресурси — цел, която често се провъзгласява, но все още не се преследва енергично. Необходими са високи регулаторни изисквания, за да се осигури ефективност в използването на ресурсите в ключови сектори като строителството, транспорта и селското стопанство. Необходими са твърди политики за управление на отпадъците, за да се насърчи още по-голямото намаляване на отпадъците и повторното използване или рециклиране на отпадъчните материали. За да може този импулс да обхване всички части на обществото, е нужно да се провеждат образователни инициативи и програми за обществено информиране, да се развиват умения и реализират иновации. Постигането на успех изисква съгласувани действия между държавите членки и ЕС на един широк фронт.

4.7 Държавите-членки трябва да поемат публичен ангажимент да се отчитат открито и редовно относно напредъка по отношение на ефективното използване на ресурсите и относно това как със средствата на политиката и с потоците от публични и частни инвестиции се оказва подкрепа на прехода. Комисията би могла да помага, като анализира различните методи, приети в различните държави членки, за насърчаване на ефективното използване на ресурсите и като насърчава по-широкото и последователно използване на най-добрите методи.

5. Прилагане на европейско равнище

5.1 ЕС има ключова роля, както за стимулиране и подкрепа на действията на равнище държава членка, така и за насърчаване на инициативи на европейско равнище, които ще подкрепят прехода към ефективно използване на ресурсите. ЕИСК подкрепя всички политики и инициативи, формулирани в Пътната карта, и отправя бележки по следните въпроси:

- измерване и показатели;
- интегриране със стратегията „Европа 2020“ и с процеса на семестъра;
- Европейската стратегия за устойчиво развитие и Седмата програма за действие в областта на околната среда;
- двадесетте конкретни инициативи и трите ключови сектора в Пътната карта;
- европейски разходни програми и възлагане на обществени поръчки;
- ангажиране на гражданското общество и обществеността.

5.2 Измерване и показатели, цели и основни цели

В рамките на процеса ще бъде необходимо да се определят конкретни показатели, позволяващи да се измерва напредъкът по отношение на различните аспекти на ефективното използване на ресурсите и да се осигури наличието на надеждна, послед-

ователна и навременна информация относно тези показатели. По мнение на ЕИСК при наблюдението също така трябва да се проследява напредъкът по отношение на:

- ключовите елементи на политиката, необходими за постигане на ефективност в използването на ресурсите (фискални и регулаторни мерки, и т.н.);
- степента на ребалансиране на потоците от частни и публични инвестиции — стъпка, която е необходима, за да се насърчи производството и потреблението, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите, и да се елиминират неефективните и неикономичните процеси;
- степента на преориентиране на заетостта в посока на ресурсно ефективни работни места, създаващи ресурсно ефективни продукти и услуги, както и напредъкът по отношение на обучението и другите мерки в подкрепа на тази промяна.

5.3 ЕИСК приветства предложеното въвеждане на новия водещ показател за производителност на ресурсите като обща мярка за напредъка в отделянето на икономическото благосъстояние от потреблението на материални ресурси и очаква да се ангажира допълнително в разработването на този и други показатели. Призоваваме да се отдаде еднакво голям приоритет на разработването на стабилни показатели, отчитащи природния и обществен капитал, както и наличието и състоянието на природните ресурси.

5.4 ЕИСК смята, че основните цели, предложени във връзка с вредните за околната среда субсидии, биологичното разнообразие и трите ключови сектора на храните, сградите и мобилността, все още не са достатъчно обособени и трябва да се доразвият. За да отбележи по-бърз напредък, програмата за разработването на показатели трябва да получи по-висок приоритет и подходящи ресурси.

5.5 По-конкретно ни е нужен по-добър измерител на резултатите на националните икономики, който да покаже как подобренията, носещи ефективност на използване на ресурсите в икономиката, носят истинско подобрене в цялостното благосъстояние на обществото и устойчивостта на света. По наше мнение е нужно да се доведат докрай дълго продължилите изследвания на по-добрите алтернативи на БВП и да се пристъпи към тяхното прилагане, за да може правилно да се измерва общият напредък в посока по-голяма ефективност на използване на ресурсите и свързаните с тях подобрения в благосъстоянието и устойчивостта ⁽⁸⁾.

5.6 Интегриране със стратегията „Европа 2020“ и с процеса на семестъра

Имайки предвид хоризонталния характер на инициативата за ефективност на използване на ресурсите и с цел да се гарантира мястото ѝ сред важните политически приоритети, тя трябва да бъде подкрепена на европейско равнище с ефективна, централно координирана и подходящо финансирана управленска структура за изпълнение, която работи открито и прозрачно с максимално участие на заинтересованите страни.

⁽⁶⁾ Становище на ЕИСК относно „Пътна карта за постигане до 2050 г. на конкурентоспособна икономика с ниска въглеродна интензивност“, вж. 3.15, ОВ С 376 от 22.12.2011 г., стр. 110—115.

⁽⁷⁾ Становище на ЕИСК относно „Rio+20: към екологична икономика и по-добро управление“, докладчик: г-н Wilms. Вж. 4.15, ОВ С 376 от 22.12.2011 г., стр. 102—109.

⁽⁸⁾ Становище на ЕИСК „Отвѣд БВП — показатели за устойчиво развитие“, ОВ С 100, 30.4.2009 г., стр. 53, и становище относно „Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент — „Отвѣд БВП: измерване на напредъка в свят на промени““ ОВ С 18, 19.1.2011 г., стр. 64.

5.7 ЕИСК приветства целта за използване на процеса на семестриален преглед и за поставяне на ефективното използване на ресурсите в центъра на изготвяната от Европейския съвет икономическа политика и в диалога с държавите членки, провеждан на най-високо равнище. Смятаме, че докладването трябва да се основава на точни и строго определени изисквания за наблюдение, които ще дават точна и актуална представа за напредъка по отношение на ефективността на използване на ресурсите. Когато има недостатъчен напредък по конкретни направления, това ще трябва да бъде своевременно отбелязвано и да бъдат предприемани коригиращи действия.

5.8 Неудовлетворени сме, че по всяка вероятност засега програмните страни ще бъдат освободени от процеса на отчитане, предвиден в рамките на семестъра. Отчитаме, че в момента те преживяват специфични проблеми на икономическа пренагласа, но същевременно смятаме, че те биха могли да извлекат конкретни ползи, като интегрират ефективното използване на ресурсите в програмите си за възстановяване, и че трябва да бъдат изцяло включени в този аспект на процеса на семестъра от самото начало.

5.9 За да спомогне за постигане на по-голяма обществена видимост и политически консенсус относно този процес, ЕИСК настоява националните доклади, които са в основата на процеса за преглед на семестъра, да бъдат подлагани на публична консултация и дебати със заинтересованите страни от всякакви категории и във всяка страна, и диалогът, който се провежда за всеки национален доклад от съответната партньорска група, също да бъде отворен за участие и дебат. ЕИСК сам по себе си би могъл да бъде полезен форум за редовен дебат със заинтересованите страни на европейско равнище във връзка с хода на промяната и всякакви действия, необходими за поддръжане на темпото му.

5.10 ЕИСК счита, че е важно Комисията да не разчита единствено на процеса на семестъра, за да насърчава прилагането на практиките за ефективно използване на ресурсите. Важно е и другите програми и стратегии, имащи отношение към въпроса, да изиграят своята роля.

5.11 *Европейската стратегия за устойчиво развитие и Седмата програма за действие в областта на околната среда*

Комисията основателно гледа на стратегията за ефективност на използване на ресурсите и на стратегията „Европа 2020 г.“ като важни фактори, допринасящи за широкообхватните цели за устойчиво развитие. Ефективното използване на ресурсите не включва всички аспекти на устойчивостта и е важно, като се акцентира върху него, да не се пренебрегват други аспекти на устойчивото развитие. Тазгодишната Конференция на ООН по въпросите на устойчивото развитие в Рио де Жанейро би следвало да се използва за поставяне на промяната в посока ефективно използване на ресурсите в центъра на световните усилия за по-екологична икономика в рамките на всеобхватна рамка за устойчиво развитие. По мнение на ЕИСК, след това и собствената всеобхватна стратегия на Европа за устойчиво развитие би следвало да се преразгледа и обнови като част от действията, следващи Срещата на върха в Рио, като се въведе интегрирано национално докладване по въпросите на устойчивото развитие и ефективното използване на ресурсите с цел наблюдение на процеса във всичките му аспекти.

5.12 Комисията обяви намерението си за създаване на Седма програма за действие в областта на околната среда за Европа тази година, а Съветът призова Комисията да даде гаранции, че при изготвянето на програмата ще се осигури допълване между политиките и плановете за околната среда и целите за ефективност на използваните ресурси, набелязани в Пътната карта. Това е една похвална цел, но ще е необходима повече работа, за да ѝ се придаде значително съдържание.

5.13 *Двадесетте инициативи и трите ключови сектора*

ЕИСК е активно ангажиран в коментарите по по-голямата част от двадесетте отделни инициативи, формулирани в стратегията, и силно подкрепя предложените в Пътната карта усилия, целящи едновременното напредване по всички тях, така че да се намери най-доброто решение на предизвикателството, свързано с ефективното използване на ресурсите. Те трябва да бъдат обект на редовен индивидуален и колективен преглед, за да се осигури съвместният им кумулативен ефект, към който се стремим.

5.14 ЕИСК е съгласен, че определените от Комисията три ключови сектора (храни, сгради и мобилност), са особено важни области за насърчаване на ефективното използване на ресурсите. Комитетът счита, че водата и земята и тяхното използване също трябва да се разглеждат като важни сектори. Ще бъде важно звената, отговорни за наблюдението на цялостния напредък по отношение на ефективното използване на ресурсите, да отделят редовно внимание на всички тези сектори, за да се гарантира, че те наистина оказват подходящ принос за промяна в посока ефективно използване на ресурсите.

5.15 *Европейски разходни програми и възлагане на обществени поръчки*

В миналото в структурните фондове и другите разходни програми на ЕС не винаги се е отчитала в достатъчна степен целта за насърчаване на ефективното използване на ресурсите. Всеки път, когато се прави преглед на тези програми, е важно да се използва възможността за по-пълно поставяне на принципа за ефективно използване на ресурсите в основата на техните приоритети и критерии. ЕИСК със задоволство отбелязва, че в неотдавна направените си предложения за бюджета Комисията отдава по-голям приоритет на ефективността на използване на ресурсите и на другите цели, залегнали в стратегията „Европа 2020 г.“ Ще бъде важно да се гарантира, че при подробните преговори за бюджета това предложение ще бъде зачетено.

5.16 По-специално е необходимо да се акцентира по-силно и да се предприемат по-инициативни действия за отстраняване на порочните стимули, за осигуряване на финансиране и иновации в областта на оценяването на природния капитал, както и за разработване на фискални мерки за интернализирани на външните разходи и за определяне на реалните разходи за обществото. Специфичните мерки са приложими за няколко от двадесетте инициативи и също така се отнасят за политиката на сближаване и други основни области на развитие на политиката.

5.17 По подобен начин програмите за възлагане на обществени поръчки на европейско и национално равнище могат да служат като мощни инструменти за по-ефективно използване на ресурсите, като поставят условието за прилагане на ефективни стандарти спрямо всички закупувани стоки

и услуги и по този начин придвижват този приоритет по веригата на доставките. Комисията би следвало да влее нова енергия в инициативите относно политиката в тази област, така че изискванията за ефективно използване на ресурсите да станат важен елемент от спецификациите на всички обществени поръчки.

5.18 *Ангажиране на заинтересованите страни, гражданското общество и обществеността*

Предложената в Пътната карта промяна в посоката на ефективно използване на ресурсите е важна за света и за Европа. Тя не може да бъде постигната единствено с технически средства. От всички части на обществото се изисква дълбоко разбиране и приемане на необходимостта от промяна, и за постигането ѝ е нужно съвместно усилие.

5.19 Комитетът подчертава значението на насърчаването на информираността на потребителите за значението на ефективното

използване на ресурсите. Призоваваме Комисията да обмисли допълнително как последващите действия във връзка с инициативи като Плана за действие за устойчиво потребление и производство и за устойчива промишлена политика от 2008 г.⁽⁹⁾ могат най-сполучливо да бъдат интегрирани с новата работа по ефективно използване на ресурсите, и по-конкретно как работата за по-пълноценното възприемане от страна на клиентите на съображенията за устойчивост и ефективно използване на ресурсите може да получи по-енергичен тласък на европейско равнище.

5.20 ЕИСК възнамерява да изиграе пълноценно своята роля за ангажиране на заинтересованите страни в усилието за по-ефективно използване на ресурсите. Комитетът ще наблюдава напредъка по този изключително важен въпрос и ще се радва да работи заедно с другите институции за тази цел.

Брюксел, 28 март 2012 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON

⁽⁹⁾ COM(2008) 0397 final.